

Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polski

Poznań, dnia 12 lipca 2022 r.

Komisja Wspólna
Rządu i Samorządu
Terytorialnego
e-mail: kwrist@mswia.gov.pl

Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej (ZGWRP), w związku z licznymi zgłoszeniami gmin dotyczącymi realizacji inwestycji w ramach Programu Inwestycji Strategicznych Polskiego Ładu edycja I, wnioskuje o ponowne umieszczenie dyskusji dotyczącej wdrażania tego programu w porządku obrad najbliższej KWRiST w dniu 19 lipca 2022 r.

W ramach omówienia tego punktu, wnosimy o przedstawienie przez Bank Gospodarstwa Krajowego informacji o liczbie udzielonych promes inwestycyjnych i liczby projektów zagrożonych. W ramach puli projektów zagrożonych prosimy o przedstawienie najczęściej występujących przyczyn problemów samorządów w zrealizowaniu inwestycji.

Prosimy także o informację BGK w sprawie ankiet skierowanych do JST, a dotyczących problemów z realizacją inwestycji Polskiego Ładu.

Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej podtrzymuje Stanowisko XXXVI Zgromadzenia Ogólnego ZGWRP w sprawie zmian do Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych, z dnia 23 maja 2022 r.

Nasze główne wnioski dotyczące zmian we wdrażaniu Programu dotyczą:

- 1) wydłużenia ważności promes udzielonych przez Bank Gospodarstwa Krajowego do 12 miesięcy,
- 2) wprowadzenia możliwości ograniczenia zakresu zadania objętego uzyskaną promesą,
- 3) wprowadzenia możliwości zawierania umów, po częściowym rozstrzygnięciu przetargów, na określone etapy czy elementy całości zadania objętego promesą,
- 4) wprowadzenia zmian w częstotliwości płatności za realizację inwestycji,
- 5) wprowadzenia możliwości wykorzystania oszczędności przetargowych z danej promesy na ewentualne roszczenia firm dotyczące waloryzacji kontraktów.

UZASADNIENIE

Wniosek dotyczący wydłużenia ważności udzielonych promes w ramach I naboru wniosków do Programu Inwestycji Strategicznych Polskiego Ładu argumentujemy przedłużającymi się procedurami administracyjnymi dotyczącymi pozyskiwania pozwoleń na budowę, wynikającymi ze stanu epidemicznego COVID-19. Przesunięcia terminów w pracach projektowych dotyczą głównie prac geodezyjnych, postępowań środowiskowych, pozwoleń wodno-prawnych, uzgodnień dotyczących kanałów technologicznych i innych. Dokonane ostatnio wydłużenie ważności promes do 9 miesięcy, nie rozwiązuje problemów wszystkich samorządów, borykających się z opóźnieniami projektowymi, które wystąpiły w okresie pandemii.

Wprowadzenie możliwości ograniczenia zakresu zadania objętego promesą BGK wynika ze wzrostu cen występujących na przetargach. Wzrost wysokości ofert jest konsekwencją inflacji, w tym głównie wzrostu cen materiałów budowlanych, usług, cen energii, paliwa, robocizny i innych. Sytuacja ta spotęgowana została agresją Rosji na Ukrainę, w tym również odpływem pracowników z Ukrainy. Samorzady składając wnioski w sierpniu 2021 roku do I naboru nie mogły przewidzieć tak dużego wzrostu cen. Obecne oferowane przez potencjalnych wykonawców kwoty za realizację inwestycji znacząco odbiegają od szacunków z ubiegłego roku. Obserwowany jest wzrost ofert średnio na poziomie od 30% do 50%, a zdarzają się też przypadki gdzie oferty są kilkakrotnie wyższe od zakładanych wartości lub też notowany jest całkowity brak ofert. Ograniczenie zgłoszonego do realizacji zadania w ramach pozyskanej z BGK promesy, pozwoli na częściowe wykonanie zgłoszonych wniosków.

Wyrażenie zgody na zawieranie umów, po częściowych rozstrzygnięciach przetargów, umożliwi wcześniejsze rozpoczęcie prac, co w konsekwencji nie doprowadzi do niekorzystnej kumulacji prac budowlanych w kolejnych kwartałach. Zapobiegnie też dalszemu wzrostowi cen w przypadku odkładania w czasie zleceń.

Wysokie ceny ofert na przetargach w ramach Programu Inwestycji Strategicznych wynikają również z przełożenia prawie całości finansowania zadania na wykonawców, którzy muszą posiłkować się komercyjnymi kredytami na ich sfinansowanie. Takie przełożenie ciężaru finansowego na wykonawców eliminuje mniejsze, słabsze finansowo, ale dobrze funkcjonujące firmy lokalne na rzecz większych firm posiadających większy kapitał, co przyczynia się do ograniczenia konkurencyjności. Z tego powodu wnioskujemy o wprowadzenie możliwości zwiększenia częstotliwości płatności za wykonanie zadania na minimum kwartalne rozliczenia lub zgodnie z zawartym pomiędzy zamawiającym a wykonawcą harmonogramem prac i płatności.

Od wystawienia promes z pierwszej edycji Programu Inwestycji Strategicznych minęło już 8 miesięcy, a została jeszcze duża liczba projektów zagrożonych. Brak realizacji części tych inwestycji wpłynie na zmniejszone dochody Budżetu Państwa w postaci podatku VAT.

Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej ma świadomość, że w okresie ponad 30 lat odrodzonego samorządu w Polsce, nigdy jeszcze nie było tak dużego wsparcia rządowego na realizację pilnych zadań inwestycyjnych w samorządach. Jednak dla osiągnięcia zakładanego sukcesu Programu Inwestycji Strategicznych Polskiego Ładu niezbędne jest wprowadzenie proponowanych zmian do jego realizacji.

Z wyrazami szacunku

/-/ Jacek Brygman

Członek

Komisji Wspólnej Rządu
i Samorządu Terytorialnego

Wiceprzewodniczący
Związku Gmin Wiejskich
Rzeczypospolitej Polskiej